

Promoting Transparency and Accountability
in Public Administration in North Macedonia

ProTRACCO

Создавање поволно опкружување за укажувачите

Алма Седлар

Зошто заштита на укажувачите?

Promoting Transparency and Accountability
in Public Administration in North Macedonia

ProTRACCO

Клучни предизвици за пријавување на дела на корупција

Страв од одмазда

- Професионална одмазда како што е вознемирување, притисок за давање отказ, прераспределување итн.
- Одмазда во контекст на давањето услуги како што е одбивање на пристап или друг неправичен третман
- Директна, физичка одмазда

Законска обврска

- Понижување
- Прекршување на законите за доверливост/лични податоци/тајни

Клучни предизвици во заштитата на укажувачите

- Широк опсег на лица што пријавуваат
- Внатрешно пријавување, пријавување кај надлежен орган (ДКСК, полицијата) или надворешно пријавување (кај ОГО, медиумите)
- Безбедни канали за пријавување
- Анонимни пријави?
- Заштита на доверливоста
- Награди за укажувачите?
- Културни и историски контекст на земјата

Promoting Transparency and Accountability
in Public Administration in North Macedonia

ProTRACCO

Практични аспекти на ефективниот систем за заштита на укажувачите

- Ефективен механизам за пријавување
- Ефективен и транспарентен механизам за реакции на пријавите на укажувачите
- Ефективен механизам за заштита на укажувачите
- Механизам за санкционирање на mala fide пријавување
- Знаење на потенцијалните укажувачи за постоењето на сите споменати системи
- Спремност на потенцијалните укажувачи да укажат

Ефективен механизам за пријавување

Мора:

- Да биде технички функционален (поштенски кутии, телефони, електронски пошти ..)
- Да им овозможи заштита на идентитетот на укажувачите
- Укажувачите да добијат повратна информација

(Да понудат награда за укажувањето?)

Promoting Transparency and Accountability
in Public Administration in North Macedonia

ProTRACCO

Ефективен и транспарентен механизам за реагирање на пријавите на укажувачите

Укажувачите (и граѓаните) мора да видат дека некој реагира на нивните пријави и дека сторителите се санкционираат.

Promoting Transparency and Accountability
in Public Administration in North Macedonia

ProTRACCO

Како да се заштитат укажувачите?

Во идеални услови, идентитетот на укажувачот треба да остане заштитен.

Други можности:

Префрлање на друго работно место и/или позиција

Префрлање во друг град/земја

Физичка заштита (вклучувајќи го и семејството)

Законска помош од судот

Надомест на претрпената штета

... Други мерки, пропишани со закон

Promoting Transparency and Accountability
in Public Administration in North Macedonia

ProTRACCO

Процедури за заштита на идентитетот

„Кодно име“ (кое му е познато само на истражителот или на одговорното лице);

Физички одвоени извештаи

Само судот може да побара обелоденување на идентитетот на укажувачот во конкретни околности (закана за животот или за јавниот интерес);

Информацијата за укажувачот не е јавна дури и по завршувањето на истрагата.

Promoting Transparency and Accountability
in Public Administration in North Macedonia

ProTRACCO

Познавање на споменатите системи

Не е доволно само да се воспостават споменатите системи, луѓето – во секое време – мора да бидат информирани за нив и за нивните специфичности.

Promoting Transparency and Accountability
in Public Administration in North Macedonia

ProTRACCO

Спремност на потенцијалните укажувачи да укажат

Луѓето мора да сфатат дека укажувањето на нешто лошо е добро!

Поради тоа, тие мора да бидат соодветно едуцирани!

Promoting Transparency and Accountability
in Public Administration in North Macedonia

ProTRACCO

Вежба

Како да се обезбеди безбедно опкружување за внатрешно пријавување?

Promoting Transparency and Accountability
in Public Administration in North Macedonia

ProTRACCO

Дискутирајте за следните прашања:

- Продискутирајте и определете 3 клучни мерки што се основни за безбедно пријавување во вашата организација
- Продискутирајте и определете 3 клучни предизвици за безбедно внатрешно пријавување и за ефективна заштита на укажувачите во вашата организација
- Продискутирајте како би се справиле со тие предизвици
- Изберете излагач и на пленарната сесија изложете ги клучните резултати на дискусијата

Promoting Transparency and Accountability
in Public Administration in North Macedonia

ProTRACCO

БЛАГОДАРАМ!

Прашања?

Коментари?

Забелешки?